

TOSAMA

Štev. 5
LETO X
☆
maj
1974

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Poslovanje v I. tromesečju

Uspešnost poslovanja in kvaliteto doseženih rezultatov se najrazvidnejše prikaže s primerjavo doseženih rezultatov v preteklem letu. Hitro se tako ugotovi gibanje posameznih elementov poslovanja in njihov vpliv na višino dobička, kateri je temeljni cilj podjetja, čeprav ne edini in popolnoma prevladujoč.

V prvem tromesečju leta 1974 smo torej dosegli naslednje rezultate:

Vsebina	Index
Celotni dohodek	132
Porabljena sredstva	131
Dohodek	134
Pogodbene obveznosti	129
Zakonske obveznosti	141
Za osebne dohodke	126
Za osebne prejemke	83
Ostanek dohodka-dobiček	143

Povečanje celotnega dohodka z indeksom 132 je lep uspeh, saj se nam povečuje hitreje kot inflacija, kar pomeni, da je tudi realno prirastel. Pozorni moramo biti na porast porabljenih sredstev, ki tudi zelo hitro naraščajo in s tem ogrožajo porast dohodka, to je novoustvarjene vrednosti.

Napore moramo med drugimi usmeriti tudi za sprotno spremljanje nabavnih cen in za korekcije prodajnih cen, v kolikor nam konkurenca to dopušča. Pozornost je uместna zaradi tega, ker porabljena sredstva predstavljajo 73% celotnega dohodka in imajo zaradi tega močan vpliv na višino dobička.

Proizvodnja na delavčevu uro se je v primerjavi z istim obdobjem v letu 1973 povečala za 13%. Glede na dejstvo, da je produktivnost tudi element stimulativnega nagrajevanja, je pričakovati, da se procent v prihodnje ne bo dosti znižal in da se bodo mobilizirale sile, ki težijo k povečanju produktivnosti, kar bo zelo pozitivno vplivalo na razvoj podjetja. Usmeriti se bo treba na (Nadaljevanje na 2. strani)

Praznik dela 1. maj

Radosten in prazničen bo, kot so bili vsi dosedanj po osvoboditvi, pa vendar bo drugačen.

Za nas Jugoslovane bo bogatejši, lepši.

Delavec naše domovine se bo resnično lahko veselil. Še več! S ponosom bo gledal prehojeno pot naše socialistične domovine.

Jasna perspektiva, ki jo daje nova ustava, je najlepše darilo in poklon, ki ga je naš delavski razred kdaj koli po osvoboditvi dobil.

Nova ustava je jasno zarisala našo nadaljno pot, pot v demokratični, samoupravni socializem. Pot k večjemu blagostanju in sreči vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Delovne zmage in prehojena samupravna pot so temelj in jamstvo za nadaljnjo pot vseh v lepšo bodočnost.

To so potrdili kongresi ZK po republikah, to bo potrdil tudi kongres ZKJ, ki bo v letošnjem letu.

Napredek, enotnost in bratstvo naših narodov in narodnosti so in bodo vedno najvišji cilji delavskega razreda. Močnejši in enotnejši smo kot kdaj koli prej. To bomo potrdili tudi v letošnjem 1. maju.

Rezultati so torej boljši kot v letu 1973 in zagotavljajo normalno poslovanje do konca leta, saj bo odpadla skrb pred izgubo. Treba pa je pripomniti, da je dobiček nekaj višji kot bi bil, če bi bil vsem izplačan stimulativni del osebnih dohodkov, kar se ocenjuje v višini din 700.000. Razen tega prihaja praviloma tudi do raznih korekcij cen in zakonskih obveznosti, kar tudi zmanjšuje doseženi dobiček.

*****

ISKRENE ČESTITKE
OB PRAZNOVANJU DELAVSKEGA
PRAZNIKA 1. MAJA

samoupravni organi,
družbeno politične organizacije
in uredniški odbor »Tosame«

(Nadaljevanje s 1. strani)

takšne organizacijske rešitve in izboljšave, ki z majhnim vlaganjem povečujejo uspešnost dela, saj so tudi tukaj precejšnje rezerve.

Gospodarjenje s porabljenimi sredstvi v procesu poslovanja se je malenkost poboljšalo v primerjavi z letom 1973. Vsak vložen dinar vložen v proces poslovanja v obliki predmetov dela, nam je prinesel za 10% več družbenega proizvoda, to je sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Ker imamo materialno intenzivni delovni proces, je kazalnik ekonomičnosti zelo pomemben. Le majhen porast cen nas opozarja na previdnost pri poslovanju, ker se lahko zelo hitro znajdemo v negativnem področju ob trenutkih velikih skokih nabavnih cen.

V skladu s povečanjem družbenega proizvoda za 32% je porasla tudi rentabilnost vloženih sredstev za 15%.

Rezultat bi bil še višji, če ne bi bilo treba zaradi inflacije angažirati dodatna sredstva za financiranje obratnih sredstev v višini cca 8 milijonov din.

Donosnost vloženih obratnih in osnovnih sredstev se nam je torej za vsak vložen dinar povečala za 15 procentov, kar je lep uspeh ob predpostavki, da družbeni proizvod za prvo tromesečje nazaj ne bo preveč obremenjen.

Vrednost osnovnih sredstev se je v primerjavi s preteklim letom povečala samo za 2,3 milijona, ker odpisujemo obrabo osnovnih sredstev z dvakratno povprečno stopnjo. Pospešena amortizacija nam omogoča sorazmerno hitrejšo obrabo osnovnih sredstev in tako predstavlja določeno rezervo za slabše čase in večje možnosti v konkurenčnem boju. Glede dejstva, da smo z minimalno povečano vrednostjo osnovnih sredstev proizvedli 15% več proizvodov, lahko sodimo, da je bilo izkoriščanje osnovnih sredstev dobro, čeprav obstajajo možnosti, da gospodarjenje z njimi še izboljšamo.

Gospodarjenje z obratnimi sredstvi se je v tem obdobju iz več vzrokov poslabšalo. Predvsem je viden vpliv povečanja cen, kreditov in porast zalog ter terjatev

Povprečne zaloge so se nam povečale za cca 11 milijonov vsled večjih zalog in njihove višje vrednosti. Predvsem so se povečale zaloge razreda 3, kar pa je po drugi strani ugodno, ker so nabavljene po nizkih cenah. Strmeti moramo za čim nižje zaloge, ker obremenjuje finančna sredstva in zmanjšuje prista sredstva za investicije. Terjatve do kupcev so se nam v povprečju povečale za 7 milijonov, kar je preveč glede na obseg poslovanja. Potrebno bo večje angažiranje v tej smeri, za kar bo z uvedbo malega računalnika dovolj pogojev, ker bo evidenca bolj podrobna in kar je najvažnejše bolj tekoča, tako da bo

možno dnevno spremljati višino terjatev.

Glede na predpise proti nelikvidnosti ni bojazni, da bi se znašli v težavah, seveda pa je nujno, da budno spremljamo gibanje cen, zalog in donosnosti, ker je razvoj gospodarstva v zadnjem času zelo buren in poln raznih nepričakovanih procesov.

Poslovanje v prvem kvartalu moramo oceniti, kot dobro, predvsem zaradi povečanja produktivnosti, rentabilnosti in seveda ugodnega vpliva vseh procesov, ki so vplivali na povečanje uspešnosti. Dosežene finančne rezultate, ki so tudi dobri, moramo jemati zaradi kratkega obračunskega razdobja z določeno previdnostjo, ker predvidevamo, da bodo rezultati še naknadno obremenjeni (stimulacija za 3 mesece, zakonske obveznosti, korekcije cen).

Povprečni osebni dohodki na delavca so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 14 procentov. Povečanje bo dejansko za 10% višje, ker bo v maju izplačana stimulacija za prve 3 mesece, ki se nanaša še na to obdobje. Povprečni osebni dohodek za to obdobje je znašal v letu 1973 1.784 din, v letu 1974 pa 2.041 din. Tudi dinamiko osebnih dohodkov moramo pozorno zasledovati glede na gibanje življenjskih stroškov.

Naloge, ki nas čakajo v prihodnjem obdobju se nanašajo predvsem na ukrepe, ki bi zadržali ugodna nihanja že v nadaljevanju letošnjega poslovnega leta, da bi si s tem omogočili dovolj dohodka za osebne dohodke in naš nadaljni razvoj, kateri je pogoj za trajno poslovanje podjetja.

JANEZ LESKOVEC

Vtisi iz kongresne dvorane

Na sedmem kongresu je bil delegat občine Domžale tov. Kerč Franc, ki je zaposlen v Tosami.

Zanimalo nas je kakšne vtise je odnesel s kongresa.

Sedmi kongres ZKS je za nami. Informacij preko tiska, radia, TV itd. je bilo res dovolj. Zanima nas kakšni so vaši vtisi o delu kongresa. Se vam zdi, da je bil storjen kvalitetni premik glede na prejšnje in v kakšnem pogledu?

Kvaliteta 7. kongresa se održaža v tem, da je bil to izrazito delovni kongres, da se je na njem pregledovalo uspehe in neuspehe prehojene poti. Kvalitetna razlika je tudi v tem, da so bili na kongresu v večini res neposredni proizvajalci, večja zastopanost delovne žene in mladine, česar na 6. kongresu ni bilo zaslediti v tako visokih odstotkih. V tem je razlika med 7. in 6. kongresom.

Na kongresu, ki ni bil le manifestacija enotnosti smo obravnavali vse probleme z delovnega mesta, ki so jih udeleženci doživljali v operativi, ter iskali ustrezne rešitve.

Skratka ZK je še enkrat dokazala, da resnično zastopa interese delavskega razreda. To se je prav posebej pokazalo na 7. kongresu.

Kako je kongres ocenil gospodarstva gibanja v Sloveniji. Kaj je bilo na to tomo prav posebej povdarjeno?

Povdarek je bil na gospodarjenju kot celoti, kakor pri razčlembi gotovih momentov kot naprimer ne-

Tov. Kerč Franc delegat domžalske občine na 7. kongresu ZKS

likvidnost, problemi surovin, gospodarska kriza v svetu, energetska kriza, povdarjeno je bilo vprašanje višje produktivnosti itd...

Nedeljeno je bilo mnenje, da je pri nas vse preveč administrativnega ukrepanja v našem gospodarstvu, premalo je dogovarjanja znotraj podjetja.

Vprašanje združevanja sredstev posameznih panog, ter na razmere med osebnim in splošno porabo.

Odločno premalo sredstev se vlaga za razširjeno reprodukcijo.

Splošni sistem kreditno monetarnega sistema, ki v Sloveniji ni urejen (Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)
 en zahteva, da se ta problem v čimkrajšem času uredi.

Razpravljalci so posvetili posebno pozornost produktivnosti, ki še ni na zadovoljivi ravni. Sproženo je bilo mnenje, da le boljša organizacija vodi k večji produktivnosti dela, kar pogojuje tudi večji dohodek delovne organizacije in izboljšanje osebnih dohodkov zaposlenih.

Je bil delavec samoupravljaec na kongresu dovolj zastopan. Nova ustava nam daje posebno mesto v družbi. Se je njegov glas dovolj čul in upošteval?

Naj odgovorim s primerom občine Domžale. Od štirih delegatov so bili trije neposredni proizvajalci in en študent. Približno tako so bili delegati zastopani tudi iz drugih občin. S tem je jasno povedano, da je bila delavska struktura dobro zastopana.

Smatram, da je bil 7. kongres res delavski kongres.

Kakšne osnovne napotke na vseh področjih za nadaljne delo je sprejel 7. kongres?

Prvo, da brezkompromisno izvajamo v življenju načela nove ustave. V praksi se nekatere stvari že izvajajo — volitve, samoupravni sporazumi — odločanje o ustvarjenem dohodku itd.

Ustava je dokument, ki daje delavcu pravico, da odloča o vseh pomembnih straneh gospodarstva in življenja v okolju v katerem živimo. S tem je izražena nova kvaliteta samoupravljanja. Delavec bo imel večjo pravico vpliva pri odločanju. To je bilo jasno povdarjeno na 7. kongresu.

S področja kadrovanja se je kongres zavzel za načrtno izvajanje kadrovske politike, ki je bila do sedaj delno zapostavljena. To je pomembno predvsem zato, da bodo

najsposobnejši zasedli mesta za katera so usposobljeni.

Glede štipendij je tudi izvršen premik, da se daje več sredstev za štipendiranje. Vemo, da le to ni bilo v korist delavske in kmečke mladine, ki ji je pot na srednje šole in univerze z neustrezno štipendijsko politiko delno zaprta.

V odnosu, do zunanje politike je bilo ponovno poudarjena aktivna neuvrščena Jugoslavije, njena miroljubna politika in naše polno angažiranje v OZN, ter materialna in moralna pomoč revnim ter neposrednim gibanjem za osvoboditev izpad kolonialnih spon — gospodarskih in političnih. Posebej je bila povdarjena situacija z Italijo glede bivše »cone B«. Kongres je zavzel jasno stališče za nas to vprašanje rešeno, da je to del Jugoslavije in bo to tudi ostal.

F. P.

Samoupravno dogovarjanje

Z novo ustavo smo se odločili za nov način urejanja zadev širšega družbenega pomena. Dosedanje zakone in odloke, ki so urejali ta vprašanja, smo zamenjali s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. S tem se je dosegel dolgo pričakovani cilj, da delavec resnično razpolaga z rezultati svojega živega in minulega dela v sklopu enotnega sistema družbene reprodukcije.

Delovni ljudje zagotavljajo svoje osebne in skupne potrebe in interese na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnostih tako, da se samoupravno dogovarjajo z delavci v različnih samoupravnih skupnostih o obsegu, vsebini in kvaliteti posamezne dejavnosti. S pomočjo ožjega ali širšega programa se določijo željeni obseg in kvaliteta storitve oziroma stopnja zadovoljevanja skupne potrebe in na podlagi tega se potem določi prispevek, ki ga bodo plačevali delovni ljudje iz ustvarjenega dohodka ali osebne dohodka.

S samoupravnimi sporazumi urejajo delavci tudi druga področja v mejah svojih samoupravnih pravic. Tako delovni ljudje vsklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, združujejo delo in sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi s tem ustanovljajo delovne organizacije, banke, poslovne in druge skupnosti itd. Prav tako urejajo tudi osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in urejajo druga razmerja skupne

ga pomena. Samoupravni sporazum, ki se nanaša na uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev je sprejet, če se z njim strinja večina delovnih ljudi organizacije oziroma skupnosti.

Sindikat ima pravico dajati pobudo in predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov in lahko začne postopek za ponovno obravnavanje že sklenjenega sporazuma, če meni, da se z njim kršijo samoupravne pravice delavcev in družbeno ekonomski odnosi, ki jih določa ustava. Tudi delovna organizacija ima pravico, da sproži ponovni postopek sporazumevanja, če meni, da so z drugimi sporazumi, ki jih sama ne sklene, prizadeti njeni interesi ali pravice, ki temeljijo na zakonu.

Z družbenimi dogovori pa se ureja, zagotavlja in vsklajuje samoupravno reševanje družbeno ekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena. Udeleženci družbenega dogovora so družbenopolitične skupnosti in organizacije, sindikati, zbornice, interesne skupnosti itd.

Potek samoupravnega dogovarjanja smo imeli priliko spoznati že letos. Kot prvo smo obravnavali in se odločili o programih, ki so bili objavljeni v Občinskem poročevalcu, temu pa je sledilo sklepanje sporazumov. Na podlagi sprejetih programov so za letos določeni sledeči prispevki:

I. IZ DOHODKA TOZD

	prispevna stopnja v %:
a) osnova — bruto osebni dohodek	
1. Zaposlovanje	0.20
2. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje	
— nesreče pri delu in in poklicne bolezni	0.80
— za zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem, iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in drugih delovnih skupnosti:	
za povečanje od 12 na 14 mesecev	3.5
za povečanje od 12 na 15 mesecev	5.2
za povečanje od 12 na 16 mesecev	7
za povečanje od 12 na 18 mesecev	10.5
3. Zdravstveno zavarovanje — nesreče pri delu	1.48
b) Osnova: korigirana davčna osnova	
1. Rep. izobr. skupnost	8.14
2. Raziskovalna skupnost	1.80
c) Osnova: poslovni sklad	
1. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje — letna valorizacija pokojnin:	
a) zavezanci, ki opravljajo dejavnost iz 5., 6. in 7. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega	
(Nadaljevanje na 4. strani)	

(Nadaljevanje s 3. strani)

posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne krajine Kosovo (Ur. l. SRS 12/73 str. 401), 1.35

b) zavezanci, ki opravljajo dejavnosti iz 8., 9. in 9.a člena tega zakona 0.35

II. IZ BRUTO OSEBNEGA DOHODKA

a) Prispevki:

1. Otroško varstvo	
— republ. skupnost	2.43
— temeljne skupnosti	0.46
2. Temeljne izobraževalne skupnosti	6.10
3. Kultura	
— republ. skupnost	0.18
— temeljne skupnosti	0.52
4. Telesna kultura	0.51
5. Zdravstvo	
— del za osnovno dejavnost in razširjeno reprodukcijo	8.27
6. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje	
— dela za osnovno dejavnost	11.48

b) Občinski proračuni 0.20

c) Skupaj iz bruto osebnega dohodka 30.15

Na podlagi 11. in 23. člena Družbenega dogovora na ravni občine Domžale od davčne osnove iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela:

— za vzgojo in izobraževanje	1.77 %
— otroško varstvo	1.24 %
— krajevne skupnosti	1.77 %

Glede na dejstvo, da imamo veliko nerešenih problemov na področju skupne porabe (šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo itd.) in da se je s predloženimi programi želelo zadostiti zahtevam po ureditvi problemov in izboljšanju kvalitete storitev, so prispevki večji kot so bili v preteklem letu.

Naša skrb bo, da se bo ta denar racionalno trošil. To bomo dosegli preko naših delegatov, ki bodo morali zastopati takšne interese, kot jih bodo izrazili delovni ljudje na posvetovanjih z delegati. Prav tako pa je naša skrb, da bomo skupno porabo obdržali v takšnih okvirih, da ne bo preveč obremenjevanja delovnih organizacij in s tem zmanjševala njihovo reprodukcijsko sposobnost.

Vodja fin. sektorja:
Leskovec Janez

Odbor delavskega nadzorstva

Po novi ustavi mora imeti vsaka delovna organizacija med organi upravljanja tudi Odbor delavskega nadzorstva. Namen tega organa je ta, da nadzira ali so sklepi sprejeti na samoupravnih organih v skladu s statutom in drugimi splošnimi akti, ali so sprejeti sklepi tudi izvršeni. Nadzira gospodarjenje podjetja. Opozarja tov. direktorja in samoupravne organe na morebitne nepravilnosti, ki se nahajajo v podjetju, ščiti pravice neposrednih proizvajalcev.

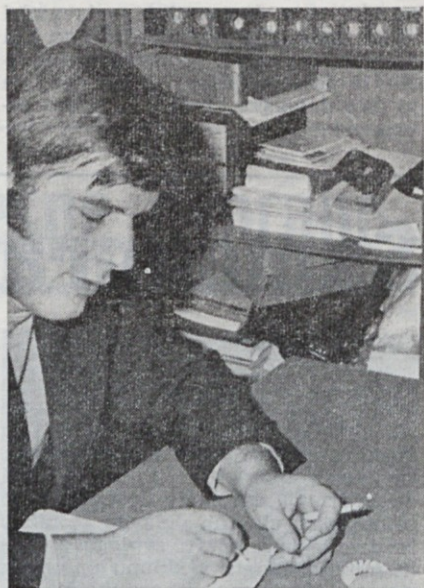
Tudi pri nas v našem podjetju je bil izvoljen ta nadzorni organ na volitvah v mesecu januarju. V podjetju imamo deset zborov delovnih ljudi. Vsak zbor je izvolil po enega člana nadzornega odbora. Na svojem prvem sestanku so člani nadzornega odbora izvolili izmed sebe predsednika.

Nadzorni odbor v naši tovarni je imel do sedaj dva sestanka. Da sta bila samo dva sestanka v treh mesecih je v glavnem zato, ker je delo tega odbora, delo začetnika. Nikjer v nobenem gradivu ni točno okarakterizirano delo delavske kontrole. Sami člani pa niti dobro ne vemo kje bi začeli z delom.

Čeprav se zavedamo, da je dosti problemov, ki bi se jih morala lotiti Delavska kontrola, vendar za

vse niti ne vemo. Zato apeliramo na vse člane kolektiva, da javite vse morebitne probleme, katere bi morala reševati delavska kontrola, predsedniku ali pa članom tega organa. Za pomoč se vam že v naprej zahvaljujemo.

H. M.

Tov. Hafner Marjan predsednik ODN

Sredstva za stanovanjsko izgradnjo

Znano je, da je v domžalski občini podpisan samoupravni sporazum, s katerim so se delovni ljudje odločili, da za stanovanjsko izgradnjo prispevajo 7% od bruto osebnih dohodkov in da od tega denarja namenijo 30% za solidarnostni sklad, 25% pa združijo pri banki za izgradnjo delavskih stanovanj. Sredstva se formirajo vsak mesec pri izplačilu osebnih dohodkov.

Gospodarjenje s sredstvi, ki ostanejo v podjetju se vrši v skladu s planom, ki ga vsako leto sprejemamo hkrati z zaključnim računom. Plan sredstev sklada skupne porabe za leto 1974 je sledeč:

a) DOHODKI:

Saldo 1. 1. 1974	Din	366.182.-
45 % stanov. prisp. od OD za december 1973		70.955.-

Vračilo individ. posojil delavcev za leto 1973	42.546.-
Obresti avista sred. za 1973	3.265.-
Oblikovanje stanov. prisp. od OD za leto 1974	
30.000.000.- x 7 % =	
= 2.100.000.- 45 % =	945.000.-
Oblikovanje stanov. prisp. od os. prej. iz SP za 1974 po planu 1.090.870.- =	
= 76.360.-, 45 % =	34.362.-
	<hr/>
	1.462.310.-

b) IZDATKI:

	Din
Vezava sredstev pri banki za leto 1974	600.000.—
Vezava sredstev pri banki za leto 1975	300.000.—
Odplačila anuitet	488.648.80
Ostane	73.661.20
	<hr/>
	1.462.310.00

Iz plana je razvidno, da pridobljena sredstva povečamo tako, da jih vežemo pri banki, ki nam prizna za to po desetih mesecih posojilo v višini 175% od vezanih sredstev.

Dosedaj smo letno vezali 400 tisoč din, odslej pa bomo vezali letno 600.000 din in s tem pridobili 1.050.000 din posojila. Več ni mogoče, ker moramo odplačati anuitete v višini 488.000 din.

Glede na 10 mesečno čakalno dobo bi bilo potrebno, da že v letu

1974 vežemo sredstva za leto 1975, da bi jih koristniki lahko koristili v začetku gradbene sezone. To pa žal, s to višino sredstev ni možno, ker je od planiranih 900 tisoč din 600 tisoč namenjenih že za leto 1974, samo 300 tisoč din pa za leto 1975 in še to koncem leta, kajti šele takrat se bo zbralo toliko sredstev, da bo možna vezava pri banki. V kolikor bi hoteli doseči črpanje sredstev že v pomladanskem roku, bi mora-

li torej pri delitvi dohodka nameniti 600 tisoč din v sklad za stanovanjsko izgradnjo, da bi s tem pokrili primanjkljaj in ažurirali črpanje posojil. Vprašanje pa je, če so potrebe toliko pereče, da bi zahtevale takšno dejanje. Vsekakor je v teku leta potrebno to proučiti in ob ZR za leto 1974 sprejeti ustrezne sklepe.

Janez Leskovec

Emancipacija v praksi

Ženska z deklaracijami o enakopravnosti in enakosti ni veliko pridobila. Veliko pa je izgubila. Ponujen sedež v avtobusu, moškega gentelmana, spoštovanje. Dobila je volilno pravico. Ponosni smo, da smo »dali« ženski volilno pravico precej pred razvitim svetom. Vendar so tudi na forumih ljudje, ki si žensko najlažje predstavljajo ob štedilniku, ob pralnem stroju, ob vedru umazane perila, s krtačo v rokah ali v porodnišnici. Kljub proklamiranju enakosti spolov je ženski odrejeno, da v večini primerov »dela kariero« v tradicionalno ženskih poklicih.

Druga plat medalje pa je krivda žensk samih. Zaradi tradicionalnih in ukoreninjenih predstav, zaradi nezaupanja, pa tudi zaradi lagodnosti, so ženske večinoma povsem brez večjih ambicij. Določeni bi radi ta fenomen pojasnili s tem: Moški možgani so v povprečju težji zato tudi moški več znajo, so močnejši, hitrejši in sploh sposobnejši. Ženske pa imajo poleg tega še svoje probleme. Ti so povezani z biološkimi poslanstvom žensk — materinstvom in gospodinjstvom, ki sta ob vseh epohalnih spremembah v naši družbi ostali prioritetni nalogi »šibkega spola.«

Zaposlenim materam zmanjkuje časa za družbeno politično delo, četudi niso apolitične. Materinstvo, vzgoja otrok in skrb za družino, ne bi smele biti zasebne stvari. Družba je dolžna materam pomagati, jih razbremenjevati in omogočiti uveljavljanje njihovih političnih pravic. Govorimo, kakšna bo vloga ženske v vojni, v športu, kako malo je poslank, odbornic, direktoric gospodarskih in drugih organizacij, kako so ženske manj nagrajene in manj čislane. Premlevamo določila o enakosti in enakopravnosti, jih strnemo v sklepe in akcijske programe. Kako malo pa storimo za spreminjanje

javnega mnenja, za odpravljanje predsodkov in zastarelih pojmovanj, ki sodijo v dobo rokokoja ali renesanse. V sredstvih javnega obveščanja, bi morala dobiti problematika družbeno-ekonomskega položaja ženske in družine enakopravno mesto z drugimi temami splošnega družbenega pomena. Ne pa da prevladuje že več let preživeli malomeščanski tip ženske — luksuzne lutke, ki v življenju nastopa kot neenakopraven osebek — lepotni privesek moškega. V vseh teh člankih se ženska poraja pretežno kot seksualni mo-

tiv, vrača se k tistemu, zaradi česar je biološko in ne družbeno in svobodno bitje. Na zaposleno žensko gledamo le s stališča njene individualne ekonomske samostojnosti, zanemarjamo pa dejstvo, da je delo zunaj doma njena potreba kot človeka, da se v delu uveljavi kot ustvarjalna osebnost in lastnica sadov svojega dela. Ženska ni samo delavka, je sestavljeno bitje, ki opravlja toliko funkcij, da terjajo njene obveznosti širšo angažiranost nje same in vse skupnosti. Ženska, večina neenakopravna v družbi, politiki in gospodarstvu vlada v hiši. Moški, politik, ugledni gospodarstvenik, pa je paramacij, ki svoj poudarjeni velepomen skriva v splošno ubogljivost, ponižnost, in prizna nadmoč »šibkejšemu spolu.«

Ženske, matere, svoje pasivno kritiziranje bomo morale zamenjati z akcijo in same izboriti prehod od teoretične k dejanski enakosti!

MARUŠA KRŽIČNIK

Praznovanje 50-letnice zloma Orjune

1. junija poteka 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo Orjuno. Tega dne je slovenski proletariat na čelu z revirskimi rudarji pod vodstvom KP skupaj z obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljane zadal Orjuni uničujočo udarec, od katerega si ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti tedanjemu režimu, ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki je bil prežet z brutalnostjo fašizma.

S to zmago delavskega razreda je bil rabit prvi val fašizma v Jugoslaviji. Strah pred obnavljajočo se močjo delavskega razreda, je zavedla tedanje centralistične oblasti, da so odobrile prehod Orjune v Trbovlje — »rdečo trdnjavo komunizma«.

Ta pohod je bil predvsem izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti pa komunističnemu gibanju.

Orjuna je za ta pohod zbrala svoje pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in od drugod, s čimer je prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in dobil značaj v vsedrжавnem obsegu.

Orjuna je v Trbovljah nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržuacije.

Pod vodstvom KP so se v Sloveniji rdeči revirji načrtno in zavestno pripravljali na oborožen odpor za Orjuno v Trbovljah.

Delavstvo v Trbovljah je branilo svoj kraj, domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z navodili (Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)
KP, ki je zgodaj spoznala nevarnost fašizma.

Po stavki aprila 1920, je bil to najhujši notranjepolitični spopad v Sloveniji.

V njem se je odrazila ostra nacionalna kriza v takratni kraljevini SHS. 1. junij 1924 je zato označen v zgodovini boja delavskega razreda kot pomembne dogodek in zmaga delavskega razreda nad pohodom fašizma v tedanji Jugoslaviji. Zato

imajo priprave na praznovanje te pomembne obletnice vseslovenski in jugoslovanski značaj.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bodo v Zasavju obeležili z delavsko proslavo, ki bo na sam dan spopada, pred 50. leti to je na 1. junij 1974 v Trbovljah. Na proslavi bo govoril tov. Stane Dolanc, sekretar Izvršnega biroja Predsedstva ZKJ.

Današnji čas daje proslavi poseben pečat, saj s sprejetima ustava-ma nadalje razvijamo in pogloblja-

mo razredno usmeritev naše družbe, ter s tem vlogo in položaj delavskega razreda, s tem da uresničujemo cilje za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bo pomenilo manifestacijo delavstva in vse Slovenije s čimer bo izpričana borba delavskega razreda za nov in drugačen svet na osnovah, ki so koncipirane v ustavi SFRJ in SRS.

F. P.

Razmišljanje iz oddelka filtrov

Upam, da se mi bo posrečilo za-jeti v ta prispevek nekaj tistega, kar neposredno zanima ta oddelk, dekleta in žene na tem delovnem mestu.

Rada bi povedala, da je to star oddelk, čeprav imam občutek, da v tovarni ni tako poznan kot ostali oddelki, kot n. pr. konfekcija in tkalnica. V začetku osnovanja tega oddelka je bilo v njem zaposlenih malo žensk. Strojni park je bil takrat zastarel. Nedvomno so takrat delavke delale v težjih pogojih kot danes. Saj takrat ni bilo niti potrebne reprodukcjskega materiala take kvalitete kot ga imamo danes. Velika težava poleg tehnološke obdelave je bila za zaposlene v tem oddelku štiri izmenske delo. Tako delo je bilo za ženo, ki ima poleg gospodinjskega in materinskega dela doma, zelo neugodno ter fizično in psihično zelo težko. Čas je tekkel dalje, z njim tudi tehnika proizvodnje cigaretne filtrov. Z nabavo novejših strojev za izdelavo filtrov, so se za nas začeli lepši časi. Z uvedbo troizmenskega dela se je marsikaj spremenilo, tako v proizvodnji, kakor tudi nov način prostih sobot in nedelj. Nedvomno pa je, da bi bile me ženske, posebno matere, zelo zadovoljne z dvoizmenskimi delom. Težko čakamo dan, ko se nam bo to uresničilo. Kdor ni okusil dolžino noči, si to našo željo zelo težko predstavljajo. Noči so le preveliko breme, posebno za matere, ki nimajo urejenega otroškega varstva. Kritike o kriterijih sprejemanja in odbijanja otrok v te ustanove, so nam več ali manj znane. Tako se zopet najdejo tiste najbolj potrebne varstva, glede na nočno delo, zopet same s svojimi težavami.

Radi se hvalimo z zaslužki, z realizacijo, z nacionalnimi dohodki, kako vesele bi bile tudi hvale glede ureditve otroškega varstva, ravno v teh regijah, koder so doma naše delavke.

Toda uvedba dvoizmenskega dela nam predstavlja tudi neke probleme, mimo katerih takrat ne bo mogoče, v naši tovarni, konkretno

v oddelku filtrov. Moramo vedeti, če se za nekaj časa ustavi ena izmena na oddelku, so ženske, ki so delale tukaj, vezane na en edini proizvod — filter.

Tako ostane edina možna rešitev, prerazporeditev na drugo delovno mesto. Tu pa se prične najhujše. Vsi ljudje smo po svojih navadah in ustaljenosti, radi vežemo na določeno delo in navade ter okolje.

Vsaka izmed nas pa se boji ravno najbolj prestavitve v drugi oddelk. Največkrat je to vezano z ugotovitvijo glede moralnega odnosa novih sodelavcev do odnosa osebe, ki je prestavljena v novo okolje. Nerado se zgodi, da bi ljudje razumeli take odločitve kot normalne in ekonomsko opravičene, ampak se včasih smatra, da so celo nepravilne. Okolje, kamor se nekdo razporedi na novo delovno mesto, naj tako novinko v oddelku nespregame

kot nesposobno ali premeščeno zaradi istega vzroka. Na novem delovnem mestu naj ji vsi pomagajo in jo poučujejo, kajti učimo se vsi in vse življenje! Vsak odpor do sprejema novinke na oddelku pa pusti veliko škodo, ki jo je tudi težko popraviti. Premestitev ne bi nihče smel smatrati kot ponižanje in zaničevanje, niti oseba, ki je premeščena, niti okolje kamor je delavka prišla. Menim, da smo vsi ena družina, ki gradimo na slogi in pomoči ne glede na to, kdo, od kje prihaja in zakaj. Vsaka premetitev naj bi bila v interesu nas vseh za večji uspeh podjetja. Noben posameznik ni kriv za premetitev, če tako zahteva interes delovne organizacije.

Za dober odnos med delavkami pa bi morali strogo skrbeti nadrejeni v oddelku. V tej smeri bi morali še marsikaj storiti! Zelo boleč je

(Nadaljevanje na 7. strani)

Delavke iz oddelka filtrov

Nekaj o tehnološkem procesu beljenja

Vse, kar nameravamo napraviti ali zgraditi, ima svoj začetek, ki mora biti dobro premišljen, če hočemo, da bo naprimer zgradba kvalitetno izdelana, rentabilna ter zgrajena s čim manjšimi stroški.

Isto velja pri beljenju, naj si bo to tkanin ali vlaknin. Prva in začetna faza dela je priprava materiala, to je rahljanje, čiščenje in polnjenje v primerno obliko za beljenje. Je torej mehanska predelava vlaknin in zelo pomembna, kajti od nje zavisi kvaliteta beljenega materiala.

Druga faza je izrazito kemijska, kjer odstranimo vse necelulozne sestavine in naravno barvilo bombažnih vlaken, kar dosežemo z uporabo tekstilnih pomožnih sredstev in kemikalij. Tretja faza, to je sušenje, kjer odstranimo adherirano vodo s pomočjo centrifuge in kohezijsko vezano vodo do 7% vlage na sušilnem stroju.

Ta kratek opis dela o tehnološkem postopku beljenja, je bil nujen, ker brez njega bi težje opisal namen v tem članku.

Vsako podjetje stremi, da je čim bolj ekonomično in rentabilno, zaradi tega išče notranje rezerve z različnimi izboljšavami, zamenjavo strojnih delov ali celotnega postrojenja. Kaj pa pri nas konkretno v

oddelku belilnice?

Če se povrnemo nazaj, bomo videli, da se sestoji celotni proces beljenja iz treh glavnih faz, katere so med seboj tesno povezane in sestavljajo verigo iz treh členov. Torej drugi in tretji člen, sta odvisna od prvega. Iz neke analize o produktivnosti vseh treh členov je ugotovljeno sledeče:

- 1. člen — 100 kg na uro
- 2. člen — 110 kg na uro
- 3. člen — 110 kg na uro

Izraženo v %, drugi in tretji člen zmoreta za 10 % več. Do te neskladnosti je prišlo iz več razlogov:

- zamenjava trgalnega volka pri sušilnem stroju;
- uporaba novih tekstilnih pomožnih sredstev;
- toplotni sistem industrijske vode;
- uporaba polifosfatov za mikro-mehčanje.

Ostalo je odprto vprašanje pri prvi fazi dela, kot je razvidno, predstavlja ozko grlo pri tehnološkem procesu beljenja. Sedanji stroj bo treba pač zamenjati z novim, razumljivo, sodobnejšega tipa, ustrezen za predelavo vseh vrst bombažnih odpadkov.

Viktor Pavšek

Koncentracija pri delu

Orel Tončka

Dve desetletji je odkar se je Tončka zaposlila v našem podjetju. Delala je povsod, kjer je bila potrebna. Udeleževala se je zelo aktivno kot članica samoupravnih organov. Dolgo časa je bila tudi članica odbora sindikalne podružnice, kjer se je najbolj zavzemala za socialno pomoč bolnim sodelavcem.

Tončka je bila nazadnje zaposlena v pripravljalnici, kjer je bila zelo vestna in pridna sodelavka. Pred tem pa je delala v konfekciji in tkalnici v Študi. Zaradi zdravstvenih razlogov pa je morala pustiti težko delo tkalke in se zaposliti na lažjem delovnem mestu. Toda tudi to je morala predčasno zapustiti za-

radi invalidske upokojitve. Toda kljub slabemu zdravju je bila vedno vesele narave in polna humorja.

Sedaj ko odhaja v zasluženi pokoj se ji zahvaljujemo za vse njeno delo oziroma sodelovanje in ji želimo še mnogo let zasluženega pokoja.

Danica

**Dopisujte v naše
glasilo!**

Ciper včeraj in danes

V OČEH NAŠIH PREDSTAVNIKOV

Ciper je velik otok v Sredozemskem morju in leži na njegovem skrajnem vzhodnem delu. Ob prelomu tisočletja so bili njegovi gospodarji Bizantinci, nakar se je v zgodovini Cipra menjalo še pet gospodarjev. Zadnji, ki so morali prepustiti oblast domačinom so bili Angleži. Tako se leto 1960 praznuje kot leto ustanovitve republike Cipra.

Vsekakor so najmočnejši vpliv pustili Turki in Angleži. Vendar je pripomniti, da so Turki v manjšini saj jih je le cca 17 % od celotnega prebivalstva, ki šteje danes 632.000 ljudi. Zanimivo je, da vse ključne položaje držijo v rokah Grki, kar se odraža tudi v uradnem jeziku, ki je grški. Turško prebivalstvo je v mestih kot so Nikozija Limmasol in Famagusta izolirano v posebnih naseljih.

Takšno naselje sem videl v Famagusti, v katerem živi 5.000 Tur-

kov. Obdano je z obzidjem, na vzhodnih vratih plapolata turška zastava. Vstop v turško naselje je možen le s potnim listom. Domačini pa se teh naselij izogibajo. Zanimivo je, da na podeželju Turki in Grki živijo složno in obdelujejo izjemno plodna polja. Ciper ima zelo bogato mediteransko klimo, ki jim omogoča visok pridelek agrumov. Iz tega se je razvila močna predelovalna industrija sadnih sokov, za domače tržišče in za izvoz. Ostale industrije skoraj ni. Močno pa je razvita obrtna dejavnost, ki izdeluje vsakovrstne tipične izdelke, ki se prodajajo kot spominki.

Izredno močna je tukaj turistična dejavnost. V Famagusti je zgrajen hotelski kompleks v dolžini cca 3 km. Turistična sezona traja od maja do novembra. Saj so temperature sredi oktobra še okrog 27° C, temperatura morja pa 22 — 23° C. Kot turisti prevladujejo Angleži,

saj se le ti počutijo kot doma. Skoraj stoletna vladavina Angležev še danes dopušča na Cipru svoje sledi. Vozijo po levi, štejejo vse na duce in v precejšnji meri uporabljajo angleške utežne in merske enote. Tudi njihov denarni sistem je še povsem angleški. Tako imajo kot denarne enote penije in šilinge. Čeravno imajo svoj Ciperski funt, ki je vreden 1,19 angleškega funta, se pretežni del finančnih transakcij vodi v USA dolarjih.

Današnji Ciper odraža specifično sliko, ki jo pogojuje trenutna politična situacija v tem delu sveta. Na njem so stacionirane čete Anglije Grčije in čete OZN. Ciper je spričo svoje geografske lege, strateško sila pomembna točka na vročih tleh Bližnjega vzhoda.

Poslovne veze našega podjetja segajo že na Bližnji vzhod ali z drugo besedo, izdelki iz našega programa Mölnlyke se dobijo v trgovinah na Cipru.

Ob priliki tega obiska, smo te vezi še bolj utrdili in upamo lahko, da tudi ostali naši izdelki na tem tržišču ne bodo več redkost.

J. Rozman

VESTI IZ SINDIKALNE DEJAVNOSTI

Dosedanji vodilni delavci občinskega sindikalnega sveta bodo na občnem zboru v Grobljah sklenili svoje delo. Delegati za občni zbor iz naše OOS so: Olga Jazbec, Minka Starbek, Mimi Prelovšek ter Viljem Dolenc — izbral jih je IOOOS. Za novo vodstvo občinske Zveze sindikatov so predlagani tovariši: Marjan Konjar — predsednik, Janez Cerar in Ana Dejanovič — podpredsednica, Marjan Bolhar, sekretar Stefan Horvat — strokovni sodelavec. Člani našega izvršnega odbora so strinjali z njihovo kandidaturo.

Predsednik IOOOS
Viljem Dolenc

11. Miklavčič Fani
12. Burkeljca Lojzka
13. Kerč Helena
14. Kovič Ivanka
15. Vrhovnik Gizela
16. Cerar Ivanka
17. Mlakar Kati

Na rednem sestanku izvršnega odbora je bil soglasno sprejet sklep, da se dodeli tov. Alojzu Gaberšku kot vestnemu delavcu, samohranilcu 6 članske družine enkratno darilo za delavski praznik 1. maj v znesku 2000,00 din.

Referent za socialne dejavnosti
Stane Klopčič

REFERAT DRUŽBENEGA STANDARDA

Že prejšnji mesec smo poročali o težavah pri nabavi premoga, pa vam bom poskušal v tem sestavku, bolj točno opisati sam potek. Narodila katera smo zbirali že v začetku marca. Zbranih 705 ton premoga, smo poskusili dobiti direktno od premogovnika Zagorje. V Zagorju nismo uspeli dobiti premoga razen obljube, da ga bodo dobavili Kurivu — Napredku in da bomo mi dobili omenjeno količino pri Napredku v Domžalah. Seznam je bil oddan Napredku 3. 4. 1974, vendar so nam

ga 13. 4. vrnili s pojasnilom, da nam ne more dobaviti premoga po omenjenih cenah in da ni premoga. Med tem časom je prišlo do povišanja cen premoga. Misleč, da bo sedaj premoga dovolj smo šli zopet v Zagorje za direktno dobavo, vendar spet nič, premoga ni.

Obiskali smo Kurivo Moste, kjer so nam zagotovili, da nam bodo dobavili premog po novih cenah iz skladišč v Ljubljani. Cene so razobešene na oglasnih deskah. Posebno so nam priporočili brikete katere so iz uvoza po ceni 50 SD za kilogram franko Ljubljana. Imajo pa kalorično vrednost za 20 % večjo od premoga Zagorje. Vsi, ki smatrate, da boste dobili premog drugje ceneje, prosim, da to javite svojim poenterkam, da vas črtamo iz seznama. V maju bomo organizirali še dobavo jabolk in hrušk iz hladilnice Agrokombinat Krško, pralni prašek »TOM« iz Zlatoroga Maribor po ceni 16,60 ND za kilogram, iz Ete Kamnik pa vložene kumarice in pripravljena jedila. Cene bodo objavljene na oglasnih deskah isto tudi velikosti posameznih paketov.

Omenjene artikole bom organiziral mesečno zato ne naročajte večjih količin. Plačevanje bo za vse ob prevzemu blaga. V mesecu aprilu smo dobavili 2.345 kg sadja v vred-

(Nadaljevanje na 10 strani)

SOCIALNI REFERENT

V mesecu aprilu smo obiskali in obdarili naslednje bolnike, ki so več kot 2 meseca brez prekinitve bolniško odsotni:

1. Kump Ljudmila
2. Klopčič Slavko
3. Laznik Toni
4. Štirn Kati
5. Hribar Ivan
6. Orel Tončka
7. Smole Magda
8. Rems Janez
9. Kerč Olga
10. Kerč Milka

(Nadaljevanje z 9. strani)
nosti 997.000 din. Od tega je bilo 1.800 kg jabolk.

Topla malica, kakor ste sami opazili je tudi v našem kolektivu ponovno zaživela, saj je število naročnikov že preseгло 300, kar pa se bo z novim regresom še povečalo.

Referent za družbeni standard
Strehar Karol

SPORTNI REFERAT

REKREACIJA V APRILU 1974

Nogomet:

Moštvo »NK TOSAMA« je odi-

gralo povratno tekmo s sindikalno ekipo »LJUBLJANSKE MLEKARNE« iz Ljubljane. Tekma je bila na pomožnem igrišču Ljubljane v Šiški. Po slabi igri našega moštva v prvem polčasu, smo tekmo izgubili z rezultatom 0 : 2.

Kegljanje:

Kegljači in kegljavke so sodelovale ob 25. letnici SVILANITA in so dosegli naslednje uspehe:

Moški:

6 x 100 lučajev	1. mesto
Borbena	3. mesto
Posamezno, Capuder Albert	1. mesto

Ženske:

3 x 100 lučajev	3. mesto
Posamezno, Pavla Frelih	3. mesto

Namizni tenis:

Na tekmovanju 25 let SVILANITA: 3. mesto ekipno, 4. mesto posamezno Štrukelj Marjan

Streljanje:

Ekipa je sodelovala ravnotako na 25. letnici SVILANITA. Zasedli so 7. mesto ekipno.

Odbojka:

Na odbojgarskem turnirju v Kamniku smo dosegli 5. mesto.

Športni referent
Janez Drolc

Naš razgovor

STANETA MERKUŽIČA, sodelavca iz mikalnice, sem povabila na naš redni intervju. Teško je prišel, ker opravlja s stroji in same ne more pustiti; vendar mu je vodja oddelka postavil za ta, na kratko odmerjen čas namestnika in sva se kar sproščeno spustila v pogovor.

Ko je prišel Stane skoraj pred 14. leti v Tosamo, je najprej delal kot zabojar, delo nadaljeval v tkalnici ovojev, ko je odslužil vojake se je zopet vrnil k nam in zdaj že ves čas, od kar imamo novo mikalnico, dela na mikalnikih.

»Si z delom zadovoljen, je zelo zahtevno delo s stroji?«

»Delo ni težko, samo pazljivi moramo biti, ker prav rado pride do požara. Samo majhna iskrice in že je dovolj; ognjeni zublji se hitro razširijo po vati in bi jo hitro s strojem vred »pogoltnili«, če ne bi bili izurjeni gasilci. Doslej smo še vse požare hitro ustavili, tako da do večjih »gorenj« ni prišlo. Z delom sem zelo zadovoljen, posebno še, ker se s sodelavci lepo razume-mo.«

»Kako se uveljavljate na zborih vašega oddelka?«

»Razprave so zelo plodne, posebno kadar obravnavamo probleme svojega oddelka, kar razpravljamo o nagrajevanju. Drugače pa opravi-mo, če se le da hitro, ker nam stroji stojijo, vsaka minuta je dragocena.«

»Si zadovoljen s toпло malico?«

»Sem — saj je okusna, naberem si več moči, ker so obroki obilni. Res pa je, da si vsi želimo svoje menze, saj bo takrat malica zago-

tovo že okusnejša, morda tudi cenejša.«

»Zadnjič je bila izvedena krvodajalska akcija — slišala sem, da si že večkrat daroval kri.«

»11-krat ali 12-krat sem jo daroval, samo lani 4-krat in to za krvno plazmo. Ta postopek je malo daljši od navadnega odvzema krvi, saj traja skoraj dve uri. Kri ti vzamejo, izločijo krvna telesca, preostalo tekočino ti zopet vrnejo. Ta postopek dvakrat zaporedoma ponovijo.«

»In kako se počutiš po odvzemu, si izčrpan?«

»Ne, nič slabše se ne počutim — le duševno si bogatejši. Vem, da je to humana akcija, da je to potrebno za reševanje zdravja in življenj!«

»Z delom v tovarni si zadovoljen, ljudem pomagaš s svojo krvjo, kako pa še drugače živiš?«

»Z ženo gradiva hišo. Ker nima-va gradbenega dovoljenja, vsaj trenutno še ne, seveda brez posojil. Malo si pomagam z dodatnim delom po službi, ker nama prav vsak dinar prav pride. Vsaka lopata peska, vsak zidak, bližje si cilju, do lastnega doma.«

»Ze vem, da za kaj drugega nimaš časa, pa vendar, vzameš tudi trenutek za sebe?«

»O, ja, to so športni dogodki po televiziji, hokej, košarka, pa kakšen dober film.«

Tudi našo »Tosamo« prečitam, posebno rad imam »naš razgovor«, rešujem križanke — prečitam tudi druge članke, saj so vsi po vrsti zanimivi. Zelo domiselno je tudi to,

da ima vsak oddelek svojo oglasno desko, s katere zvemo precej zanimivega.

»Prejeli smo regres za letni dopust — boš z družino kam krenil na dopust?«

»Kakšen dan dopusta si privoščim-ko kljub gradnji. Največkrat odri-nemo v hribe. Upam, da bomo tudi letos vsak nekaj dni dihalavi sve-ži zrak Velike planine.«

Končala sva. Stane je hitro vstal in odhitel k svojim strojem, saj stroj brez človeka ne pomeni dosti.

BV

Kadrovske vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 5. do 11. 6. 1974:

Konfekcija

Andrejka Marinka 28. 5., Brlec Branka 22. 5., Dimc Vida 24. 5., Gostič Majda 15. 5., Lamut Pepca 26. 5., Novak Hermina 21. 5., Pevec Draga 20. 5., Štirn Kati 29. 5., Rojč Lojzka 3. 6., Kovač Marija 19. 5., Jemec Ivica 16. 5., Polanc Zdenka 17. 5.

Mikalnica

Prašnikar Anton 19. 5., Cerar Vida 5. 6., Kerč Vida 7. 6., Križnar Vida 22. 5., Prelovšek Ivanka 29. 5., Volčini Iva 2. 6., Grčar Iva 27. 5., Čevka Cirila 4. 6., Kerč Helena 26. 5., Pervinšek Marija 27. 5.

Tkalnica ovojev

Bevc Malka 22. 5., Kokalj Tončka 29. 5., Smrekar Fani 7. 6., Jerak Ivanka 13. 5., Lekan Milka 30. 5.

Tkalnica širokih tkanin

Suša Vida 24. 5., Pevc Nila 30. 5.

Pripravljalnica

Križman Lojzka 6. 6., Borc Magda 17. 5., Uršar Matija 26. 5.

Belilnica

Gotar Sonja 13. 5., Pervinšek Avgust 25. 5.

Filtri

Krulc Srečo 20. 5., Cerar Ivanka 5. 6., Jarc Mojca 26. 5., Razdevšek Ivanka 16. 5., Rems Breda 11. 6., Vidmar Jože 23. 5., Grošelj Marija 5. 6.

Uprava

Vodlan ing. Feliks 4. 6., Vodlan Vida 19. 5.

Komercialni sektor

Juteršek Vida 7. 6., Štampihar Majda 25. 5., Muhič Joži 16. 5., Perko Marija 11. 6., Rozman Janez 6.

6., Pavli Janez 24. 5., Kavka Anton 23. 5., Hafner Marjan 1. 6.

Pomožni obrati

Belcjan Franc 7. 6., Svetlin Marjan 4. 6.

RODILI SO SE:

Kerč Olgi in Francu — hči, Cerar Mariji — hči, Gregorin Mileni — hči, Grujič Petru — sin.

PRIŠLI V PODJETJE:

Podpeskar Jože dipl. ing. — tehnični sektor;
Prenar Silvo — komercialni sektor.

ODŠLI IZ PODJETJA:

Pižem Janez — invalidsko upokojen, Pirnat Stane — upokojen, Premru Jelka — sporazumno, Juhant Vera — sporazumno, Savič Anotnija — sporazumno, Cerar Franc — v JLA.

O. T.

„ROBINZONI“

Kurjači se redko pojavijo v Tosami. Verjetno je vzrok v naši maloštevilnosti, da se med množico ostalih v drugih oddelkih nekako izgubimo

Kotlarna, takšna kot je sedaj, je začela obratovati avgusta 1965 z dvema takozvanima blok kotloma, ki jih je izdelala tovarna Djuro Djaković iz Slavonskega Broda. To je bila velika pridobitev za tovarno. Kapacitete proizvedene pare so s tem zelo narasle. Prešli smo na nov način dela, zamenjali smo lopate za premog s pritiski na gumbe komand. Tudi gorivo se je spremenilo. Sedaj uporabljamo mazut — destilat nafte. Ali je to tudi ceneje, je vprašanje? Takrat je vsekakor bilo pa tudi transport je hitrejši in enostavnejši.

Leto 1965 je torej velik preobrat v preskrbi tovarne s toplotno energijo. Za kurjača je to veliko manj težaško delo. Stari dimnik je bil porušen Tako je v kratkem času izginila vsaka sled za staro kurilnico. Tu je sedaj oddelek filtrov. Instalirana kotla sta takrat imela tudi proste kapacitete za predvideno povečanje, tako za tehnološki postopek kot tudi za ogrevanje.

Devet let kasneje se je marsikaj spremenilo. Belilnica — naš glavni odjemalec je povečala proizvodnjo. Nastala je nova mikalnica itd.

Danes komaj zadostimo vsem potrebam po pari, posebno v mrzlih zimskih časih, čeprav oba kotla delata s polno zmogljivostjo. Zato ni čudno, da vas včasih zebe.

fe«. Fizičnega napora ni veliko, veliko večja je odgovornost za varno in nemoteno obratovanje s parnimi kotli.

Omenil bi še to, da sta, čeprav zelo moderna kotla, mnogo premajhna za naraščajoče potrebe, zato je že letos predviden nov, večji kotel.

Toliko o kurjačih. Lahko bi jim rekli »Robinzoni«, to pa zato, ker malokdaj kdo zaide k nam na obisk No, pa smo prišli k vam v goste, pa čeprav preko našega časopisa.

IVAN PAVLIČ

Izdaja: TOVARNA SANITETNEGA MATERIALA — DOMZALE

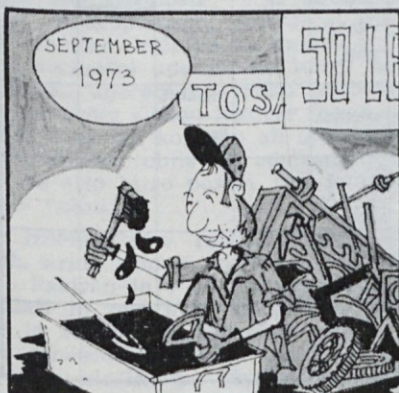
Urejuje uredniški odbor:

Vladka Berlec, Dušan Borštnar — OOK Viljem Dolenc — IOOO sindikat, Marjan Hafner, Franc Kosirnik, Albina Miš — blagajna, Karol Strehar, Marjan Svetlin MA-Tosama, Feliks Vodlan, Jurij Vulkan, Slavko Bajec, Pavel Furlan — odgovorni urednik

NAKLADA: 1000 izvodov

Tisk: »Papirkonfekcija«, Krško

Vatka Votek in Filtar Filip

Križanka

KRIŽANKA

1. Kuhar Danica
2. Marinček Danica
3. Siard Eka

Nagrade:

				OZVEZDJE NA JUŽNEM NEBU	POZITIVNA ELEKTRODA	PODROČJE, PREDEL	Ž. IME	STAROGRŠ. DOLŽ. MERA	POMOČNIK						
				JUŽNI SADEŽ							POVDAREK				
					PREDLOG		TRST			VODOVODNI ARMATURNI ELEMENT	ANTON ASKERC				
					UDAREC		DELAVSKI SVET								
SESTAVA: VIDA VODLAN	SLOVENSKA POKRAJINA	RUSKI ZGODOVINAR ALEKSEJEV	VOJAŠKI NOVINEC	RAZBOJNIK PRITRODILNICA						RIBJE JAJČECE	EPIRSKI KRALJ				
TELESNA STRAŽA						INDIJ	SLABA VIDNOST				STRUPENA ŽIVAL				
SOLI OLJNE KISLINE											ZVEZA KOMUNISTOV				
PREGOVOR				VEZNIK							NATRIJ				
				AVSTRISA							ZMKAVT				
T V ZASLON						TELEVADNI ELEMENT					OBOKANO STEBRISČE	KONČEK-POLOTOKA			
						SLO.ARH. BORIS	IME ČRKE								
VRSTA AVTOMOBILA				VZDRŽNO ŽIVLJENJE DEL LJUBLJANE								MOŠKO IME			
"SNEŽNI" ČLOVEK						NADLEŽNA ŽUŽELKA					IN TAKO DALJE	OKRASNI PTIČ			
				REKA							MIHAELA				
SIMON JENKO			ZADNJE POČIVALIŠČE	ODTIS POTI				ENODEIAN Z VESELO VSEBIND				PRIPOVEDNA PESEM			
KESANJE				VZDEVEK ZA EISENHOWER JA GLM. GRČIJE				KAZALNI ZAJMEK				SOLMIZAC. ZLOG TARORIFČE			
VELIKA, LEPA VEŽA					TOVARNA ŠPORTNE OPREME	KRAJ PRI ŠMARJEŠ. TOPLICAH	M. IME								
							PRVA ŽENSKA					TANTAL			
							OŠEB. ZAJMEK					NAROKO			
												RUSKO LETALO NAČIBI, MOTIVI			
												DALMAT. IME OŠTANEK KART			
												VRSTA JUHE			
							PEŠTNER. KASPIJSKO PRISTANIŠČE					JAPONSKA			
												IME ČRKE			
												RADIJ			
					ANTON MEDVED	SORODNIK	PREMIK.					SOVI. MESTO OB VZNOZ-URALA			
												AKTINU			
												ORANJE			

